

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของ
พยาบาลวิชาชีพในสถานบริการสุขภาพของรัฐระดับปฐมภูมิ ทติยภูมิ และ
ระดับตติยภูมิในเขตตรวจราชการสาธารณสุข ที่ 14

ชื่อและนามสกุล นางกรวิกา คุณจันทน์

แขนงวิชา การบริหารการพยาบาล

สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

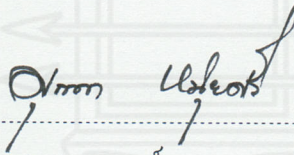
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. มุกดา หนูยศรี
2. อาจารย์ ดร. ชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2554

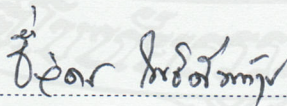
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

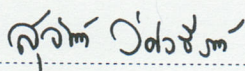
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อาภาพร เผ่าวัฒนา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. มุกดา หนูยศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของพยาบาล

วิชาชีพในสถานบริการสุขภาพของรัฐระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และระดับตติยภูมิ

ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14

ผู้วิจัย นางกรวิกา ดุจจานุทัศน์ รหัสนักศึกษา 2485100990 **ปริญญา** พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

(การบริหารการพยาบาล) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. มุกดา หนูยศศรี (2) อาจารย์ ดร. ชื่นจิตร์ โพธิ์ศัพท์สุข ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาคครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพของรัฐ ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และระดับตติยภูมิในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 และ (2) เปรียบเทียบการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพของรัฐในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และระดับตติยภูมิในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14

กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการแล้ว จากหน่วยบริการสุขภาพของรัฐในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และระดับตติยภูมิในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 จำนวน 373 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 การรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามส่วนที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า (1) พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพของรัฐระดับปฐมภูมิในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 มีการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่อยู่ในระดับสูง ส่วนพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพของรัฐระดับทุติยภูมิและระดับตติยภูมิในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 มีการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่อยู่ในระดับปานกลาง (2) พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพของรัฐระดับปฐมภูมิและระดับทุติยภูมิในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 มีการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพของรัฐระดับปฐมภูมิและระดับทุติยภูมิมีการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่สูงกว่าพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพของรัฐระดับตติยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ พยาบาลวิชาชีพ สถานบริการสุขภาพของรัฐ

ระดับปฐมภูมิ สถานบริการสุขภาพของรัฐระดับทุติยภูมิ สถานบริการสุขภาพของรัฐระดับตติยภูมิ

Thesis title: The Comparison of a New Position Classification and a Payment System as Perceived by Professional Nurses at the Primary, the Secondary and the Tertiary Health Care Units, Public Health Inspection Region 14

Researcher: Mrs. Gornwiga Dutjanutat; **ID** 2485100990 **Degree:** Master of Nursing Science (Nursing Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Mukda Nuysri, Associate Professor; (2) Dr. Chuenjit Poetisapsuk; **Academic year:** 2011

Abstract

The purposes of this descriptive research were: (1) to study about the perception to new position classification and payment system of professional nurses in primary, secondary and tertiary health care unit, Public Health Inspection Region 14 and (2) to compare the perception to new position classification and payment system of professional nurses in primary, secondary and tertiary health care unit, Public Health Inspection Region 14.

Multi-stage random sampling was used for selecting 373 subjects from all government official professional nurses in health care unit of Public Health Inspection Region 14. The research tools used for collecting the data were questionnaires comprising 2 sections: (1) personal data, (2) the perception to new position classification and payment system of professional nurses. These questionnaires were tested for content validity and reliability. The Cronbach alpha reliability coefficient of the second section were 0.80. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and one-way analysis of variance (ANOVA).

The results of this study illustrated as follows. (1) The professional nurses in primary health care perceived to new position classification and payment system at the high level. The professional nurses in secondary and tertiary health care unit perceived to new position classification and payment system at the medium level. (2) The perception to new position classification and payment system of professional nurses in primary and secondary health care unit is not significantly different while the perception to new position classification and payment system of professional nurses in primary and secondary health care unit is significantly higher than the perception of professional nurses in tertiary health care unit ($p < .01$).

Keywords: New position classification system, New compensation system, Professional nurse, Primary health care unit, Secondary health care unit, Tertiary health care unit

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. มุกดา หนูยศรี และอาจารย์ ดร. ชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อคิดเห็น แนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ในทุกขั้นตอนของการวิจัย สนับสนุนและให้ กำลังใจด้วยความเมตตา ห่วงใยและเอาใจใส่ตลอดมา จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เสร็จสิ้นสมบูรณ์ รวมทั้ง เป็นแบบอย่างในการทำงานที่ดี และความเป็นครู ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อาภาพร เผ่าวัฒนา ที่กรุณาให้เกียรติเป็น ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านที่ได้ตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือ และให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ ตลอดระยะเวลาในการศึกษา และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่สนับสนุนในการทำ วิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล สาธารณสุขอำเภอ และ พยาบาลวิชาชีพ ในสถานบริการสุขภาพของรัฐในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 ทั้ง 390 แห่งที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง จากการที่ทุกท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการตอบแบบสอบถามทั้งในการทดลอง ใช้เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นที่ ศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการพยาบาล ทุกท่าน รวมถึง กัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ จนประสบความสำเร็จ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ คุณค่าแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง คุณงามความดี และประโยชน์อันเกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา นายเบน ดังกลาง ผู้ล่วงลับ มารดา สามี และลูกๆ ที่น่ารัก ที่อยู่เคียงข้าง เป็นกำลังใจในการฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ด้วยความรักและ ห่วงใย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

กรวิกา คุจจานุทัศน์

กันยายน 2554

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
การบริหารงานบุคคลในสถานบริการสุขภาพของรัฐ.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับระบบจำแนกตำแหน่ง.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับระบบค่าตอบแทน.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่.....	28
สมรรถนะในการประเมินเข้าสู่ตำแหน่งใหม่.....	37
ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของพยาบาลวิชาชีพ ในสถานบริการสุขภาพของรัฐ.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	95
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	99
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	103
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	104
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ.....	107
ตอนที่ 2 ระดับการรับรู้ระบบงานตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของ พยาบาลวิชาชีพในสถานบริการสุขภาพของรัฐระดับปฐมภูมิ ทศวิทยุมิ และระดับตติยภูมิ ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14	110
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ระบบงานตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ ของพยาบาลวิชาชีพ โดยจำแนกตามลักษณะสถานบริการสุขภาพ 3 ระดับ.....	116
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	118
สรุปการวิจัย.....	118
อภิปรายผล.....	121
ข้อเสนอแนะ.....	126
บรรณานุกรม.....	129
ภาคผนวก.....	133
ก หนังสือขออนุมัติผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอทดลองใช้เครื่องมือ และหนังสือขอเก็บข้อมูลวิจัย.....	134
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	147
ค เอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.....	149
ง แบบสอบถาม.....	151
จ ตารางแสดงจำนวน ร้อยละ และระดับการรับรู้ระบบงาน ตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของพยาบาลวิชาชีพ ในสถานบริการ สุขภาพของรัฐระดับปฐมภูมิ ทศวิทยุมิ และระดับตติยภูมิ ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14	170
ฉ การสรรหา การบรรจุและการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนสามัญ ปี พ.ศ. 2551.....	204
ประวัติผู้วิจัย.....	219

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทบริหาร.....	35
ตารางที่ 2.2	บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทอำนวยการ.....	35
ตารางที่ 2.3	บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการ.....	36
ตารางที่ 2.4	บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภททั่วไป.....	36
ตารางที่ 2.5	อัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญ.....	36
ตารางที่ 2.6	อัตรการเบิกจ่ายค่าใช้บริการวิทยุโทรศัพท์เคลื่อนที่ ของข้าราชการพลเรือนสามัญ.....	37
ตารางที่ 2.7	ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะที่จำเป็นในงาน ของพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการและระดับที่จำเป็นในงาน.....	43
ตารางที่ 2.8	ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะที่จำเป็นในงาน ของพยาบาลวิชาชีพชำนาญการและระดับที่จำเป็นในงาน.....	46
ตารางที่ 2.9	ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะที่จำเป็นในงาน ของพยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษและระดับที่จำเป็นในงาน.....	49
ตารางที่ 2.10	ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะที่จำเป็นในงาน ของพยาบาลวิชาชีพเชี่ยวชาญและระดับที่จำเป็นในงาน.....	52
ตารางที่ 2.11	ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นในงานของผู้บริหาร ทางการพยาบาลระดับ K2	62
ตารางที่ 2.12	ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นในงานของผู้บริหาร ทางการพยาบาลระดับ K3.....	63
ตารางที่ 2.13	ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นในงานของผู้บริหาร ทางการพยาบาลระดับ K4.....	64
ตารางที่ 2.14	ค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายแพทย์และทันตแพทย์รายเดือนในโรงพยาบาลชุมชน 3 ระดับ.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 2.15	ค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายแก่ข้าราชการรายเดือนในโรงพยาบาล ชุมชน 3 ระดับ.....	71
ตารางที่ 2.16	ค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายพยาบาลวิชาชีพรายเดือนใน โรงพยาบาลชุมชน 3 ระดับ.....	71
ตารางที่ 2.17	ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนและ สถานีอนามัย แบ่งตามกลุ่มเจ้าหน้าที่ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และตามวุฒิการศึกษา.....	75
ตารางที่ 2.18	ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน โรงพยาบาลศูนย์และ โรงพยาบาลทั่วไป แบ่งตามกลุ่มเจ้าหน้าที่ ระยะเวลาที่ ปฏิบัติงาน และตามวุฒิการศึกษา.....	93
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลวิชาชีพ สถานบริการสุขภาพของรัฐระดับปฐมภูมิ ทติภูมิ และระดับตติภูมิในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14.....	101
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ.....	107
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของค่าเฉลี่ยการรับรู้ระบบจําแนกตำแหน่ง และค่าตอบแทนใหม่ และระดับของการรับรู้โดยภาพรวม.....	110
ตารางที่ 4.3	เปรียบเทียบการรับรู้ระบบจําแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ รายด้านของพยาบาลวิชาชีพสถานบริการสุขภาพของรัฐ ระดับปฐมภูมิ ทติภูมิ และระดับตติภูมิในเขตตรวจราชการ สาธารณสุขที่ 14.....	111
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ระบบจําแนก ตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่โดยรวม จําแนกตามระดับ คะแนนการรับรู้และระดับของสถานที่ปฏิบัติงานของ พยาบาลวิชาชีพในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14	112
ตารางที่ 4.5	เปรียบเทียบระดับการรับรู้เกี่ยวกับระบบจําแนกตำแหน่งใหม่ จําแนกตามระดับคะแนนการรับรู้และระดับของสถานที่ ปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14.....	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.6	เปรียบเทียบระดับการรับรู้เกี่ยวกับระบบค่าตอบแทนใหม่ จำแนกตามระดับคะแนนการรับรู้และระดับของสถานที่ ปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14.....114
ตารางที่ 4.7	เปรียบเทียบระดับการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะ จำแนกตามระดับคะแนนการรับรู้และระดับของสถานที่ ปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่14115
ตารางที่ 4.8	ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ระบบจำแนกตำแหน่งและ ค่าตอบแทนใหม่ของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามลักษณะ สถานบริการสุขภาพของรัฐ 3 ระดับ.....116
ตารางที่ 4.9	ตารางความความแปรปรวนเกี่ยวกับการรับรู้ระบบจำแนก ตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่ของพยาบาลวิชาชีพจำแนก ตามลักษณะ สถานบริการสุขภาพของรัฐ 3 ระดับ.....117

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 เปรียบเทียบ โครงสร้างชั้นงานและประเภทตำแหน่งแบบเดิมและแบบใหม่.....	32

